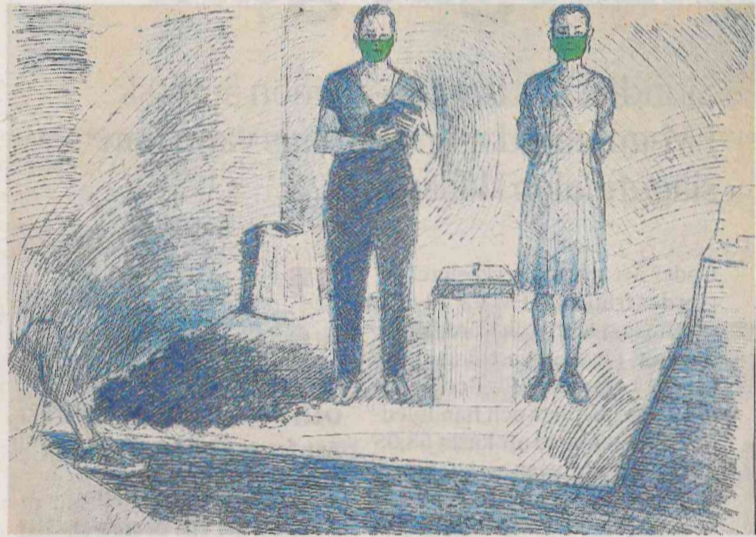

KONST

Performans belyser vardagligt tabu

Meri Linna och Saija Kassinen, sedan våren stipendiater på Villa Snäckesund, kommer att fördjupa sig i ämnet vatten. Fokus ligger på vattentoalett kontra torrass.

Meri Linna och kollegan Saija Kassinen är glada att äntligen få tid för att fördjupa sig i ett ämne. De delar på det treåriga stipendiet på Villa Snäckesund, men det är Linna som kommer att bo på villan medan Kassinen har ett rum där.

De har valt att studera vatten, genom vattentoaletten och reningsverk. Ett ämne som är relevant och brett.

Officiellt började samarbetet mellan konstnärerna 2010. De träffades på Helsingfors bildkonstakademi 2008.

– Vi planerade aldrig att vi skulle jobba ihop så länge som vi gjort, men samarbetet fungerar. Harrie Liveart är som vårt barn, eller vårt gemensamma medvetande. Vi jobbar intuitivt, ibland utifrån en galen idé, ibland utifrån ett tema eller koncept för ett specifikt evenemang, säger Linna.

– För några år sedan började det kännas som om vi hoppade från ett projekt till ett annat och inte har tid att fördjupa oss i ett ämne. Därför är den här stipendieperioden en fantastisk möjlighet att fördjupa oss i våra projekt, konstaterar Linna.

Konstnärerna har också projekt var för sig, Saija Kassinen jobbar framför allt med videoinstallationer.

På Kungsholmen

Duons senaste performans var på Helsingfors konstuniversitets festival Performance Art Now i lördags, som ordnades på Skanslandet utanför Sveaborg.

– De har nyligen byggt ut vattenledningarna till Skanslandet för att

göra ön mer tillgänglig för besökare, bland annat finns där nu vattentoaletter när det tidigare enbart fanns torrass. Det passar vår performans som reflekterar över just det här, säger Linna.

Före det framförde Harrie Liveart en performance på kooperativet Myymälä 2:s konstvecka med temat elektricitet. Inga mobiltelefoner eller kameror är tillåtna i galleriet. I performansen, som jag har tar del av, ingår ett torrass. Under dialogen mellan Kassinen och Linna, en dialog som känns poetisk med sina effektfulla konstpauser, går elektriciteten.

Vad händer? Bankkortet fungerar inte. Vi kan inte surfa och kommunicera globalt. Kassinen börjar sakna sin frys och rinnande vatten, toaletten och andra vardagliga ting vi tar för givna.

”Samhället som vi känner till det,

↖ **DOKUMENTERAT.** Meri Linna och Saija Kassinen på sin performans Arborloo i Helsingfors. Inga kameror var tillåtna, så galleriet hade anlitat en sketchkonstnär för att föreviga programmet. FOTO: PANOS BALOMENOS

↑ **NYINFLYTTAD.** Meri Linna flyttade in på Villa Snäckesund våren 2020. FOTO: LAURA LUNDSTRÖM

← **TOALETTKONST.** Arborloo är en del av performansen. Det är ett torrass som kommer att tas hand om enligt de föreskrifter som finns för just torrass. FOTO: LAURA LUNDSTRÖM

stannade”. Men i stället börjar människorna som småningom utvecklas till en ny människoart, *Hummus sapiens*, som gräver hål i marken för att utträta sina behov och sedan planterar träd i dem.

Utopi eller dystopi?

– Egentligen är det mer av en berättelse eller en fiktiv händelse, förklarar Meri Linna.

Det är första gången duon använder sig av text eller storytelling, hittills har deras performans haft mer tyngd på det visuella språket. Men med humor och en stark scennärvaro blir publiken delaktig i performansen som slutar med att alla går ut på Nylandsgatan i centrala Helsingfors. Torrasset som det nu har planterats ett lönnträd i har släpats upp för trapporna och ut på gatan, och kallas skämtsamt för Poo Puu. Det mer seriösa namnet är *Arbor-*

loo som är en komposterande toalett som man planterar ett fruktträd i när exkrement har förmultnat till mylla.

Lönnträdet är från Snäckesund och en fortsättning av Harrie Livearts Arborloo-performans kommer att vara en programpunkt på Pro Artibus galleri Elverkets sommarfest på torsdag.

Idén är att väcka tankar hos åskådarna; Vad gör vi om elektriciteten faktiskt stängdes ner, om vattnet slutade att fungera, eller om samhället stängdes ner av någon orsak. Under coronapandemin känns det som en relevant tankeställare.

Vattenkonsumtion

Konstprojektet kring vatten baserar sig på kunskap och ett ifrågasättande av system vi tar för givna.

– Det system vi nu har bygger på vatten och har egentligen med logistik att göra. Man skulle kunna tänka sig ett helt annat nytt system där man hoppade över ett moment. Om vi hade en annan logistik än den nuvarande och inte använde oss att ett vattenreningsverk, utan enbart kompostering och separering. Vi skulle kunna kompostera all fast avföring som till 68 procent består av vatten.

– Egentligen görs det redan nu, men genom ett vattenreningsverk. Det som blir kvar kallas lede och det finns anläggningar som komposterar det hela och senare säljs det som mylla. Urin består till 97 procent av vatten och 3 procent näring, av vilket en väldigt liten del består av bakterier, som dör efter en månad till ett år. Det här är knutet till gruvin-

dustrin. Vi har utarmade jordar och använder en massa olika gödningsmedel. Urin kunde användas som en fantastisk näringskälla och gödsel bara man först fått bort bakterierna, säger Linna.

Tabubelagt

– Att provocera är en metod inom konsten, men det är inte vår metod, säger Linna.

– Visst är det ändå märkligt att ett så vardagligt tema som avföring är så tabubelagt.

Matkultur är populärt och dessutom socialt betingat. När maten har brutits ner i kroppen, vill vi inte mera ha med det att göra. Då blir rent vatten ett enkelt sätt att ”bli av med skiten” och vi slipper tänka på det.

– Men det är komplicerat när vi ser på vår vattenkonsumtion ur ett globalt perspektiv. Som det nu är använder vi en jättestor resurs till att rena kiss och bajs. Faktum är att trots att vi i Finland har mycket vatten så påverkas hela världens ekosystem av hur vi använder vattnet.

I Finland kom vattentoaletter redan i början av 1800-talet, men de blev vanligare först i slutet av seklet. Till dess hade man torrass. Vattentoaletten har blivit en symbol för välfärd och status. Men det är inte självklart världen över.

– Min motivation för att göra konst är att ifrågasätta. Jag kommer inte med en lösning, jag vill engagera och ge ett alternativt sätt att se en vardaglig händelse, säger Linna.

LAURA LUNDSTRÖM
kultur@vastranyland.fi

